

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Shelby Van Pelt
REMARKABLY BRIGHT CREATURES

Copyright © 2022 by Shelby Van Pelt
All rights reserved.

Translation Copyright © 2024 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-05168-1

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

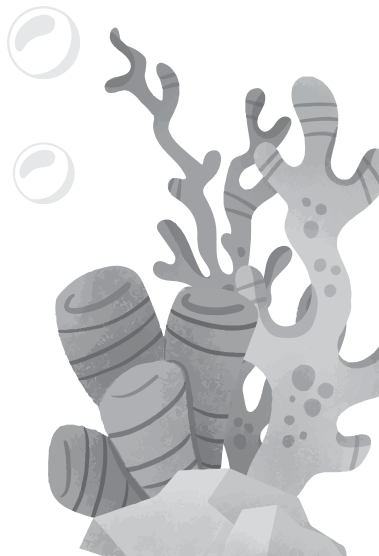

ŠELBI VAN PELT
- IZUZETNO
BLISTAVA -
STVORENJA

Prevela Aida Bajazet

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2024.

Za Anu

Dan 1299. mog zatočeništva

TAMA MI ODGOVARA.

Svake večeri nestrpljivo čekam da se pogase sva svjetla na plafonu i da ostane da svetli samo ono u mom akvarijumu. Nije savršeno, ali bar je slično.

Volim polutamu, onakvu kakva vlada u dubinama okeana. Tamo sam živio dok me nisu ulovili i zatvorili u ovaj akvarijum. Iako je to bilo toliko davno da se više i ne sećam, čini mi se da još mogu da osetim ukus hladnih okeanskih voda. Tama mi protiče venama.

Ko sam ja, pitate se. Zovem se Marselus, ali većina ljudskih bića ne zove me tim imenom. Obično mi se obraćaju sa *onaj momak*. Primera radi: *Pogledajte onog momka – eno ga – viri mu pipak iza kamena*.

Ja sam džinovska pacifička hobotnica. Znam to po natpisu na tabli koja stoji na zidu pored mog akvarijuma.

Znam šta sad mislite. Da, ja *umem* da čitam. U stvari, umem *mnogo* toga što vi uopšte ne očekujete od jedne obične hobotnice.

Na toj tabli navedene su i neke druge činjenice: moja veličina, omiljena hrana i mesto gde živim, kad *nisam* zatočen u ovom akvarijumu. Spominju se i moje izuzetne intelektualne sposobnosti, što iz nekog razloga vrlo iznenađuje ljude: *hobotnice su izuzetno pametna stvorenja*, piše na toj tabli. Na njoj takođe piše i da posedujem sjajno umeće kamuflaže i upozorenje posetiocima da budu posebno pažljivi dok me traže pogledom – u slučaju da sam se stopio sa bojom peska.

Međutim, na toj tabli ne piše da se zovem Marselus. Ali jedno ljudsko biće po imenu Teri, čovek koji upravlja akvarijumom, ponekad to

kaže posetiocima dok stoje ispred mog akvarijuma. *Vidite onu hobotnicu tamo iza kamena? Zove se Marselus. On je vrlo poseban momak.*

Poseban, nema šta.

Ime mi je dala Terijeva kćerkica. Nazvala me je Marselus Maklignjić. Da, prezime mi je sasvim besmisleno. Na osnovu njega, ljudi bi mogli pogrešno da zaključe da sam lignja, što je velika uvreda za moju vrstu.

Pa dobro, kako onda da me zovete, pitate se. Kako god želite. Možda ćete se opredeliti za *taj momak*, kao što mi se obraća većina ljudi. Nadam se da nećete, ali ako to želite, znajte da nemam ništa protiv. Vi ste ipak samo ljudska bića, zar ne?

Moram vas upozoriti i na to da bi naše druženje moglo relativno kratko da potraje. Na onoj tabli piše još jedan podatak o meni: prosečan životni vek džinovske pacifičke hobotnice. Četiri godine.

Da, toliko iznosi moj životni vek: četiri godine, odnosno 1.460 dana.

Ovde su me doneli kao mladunče. Uginuću u ovom akvarijumu. U najboljem slučaju, preostalo mi je još sto šezdeset dana do kraja izdržavanja ove zatvorske kazne.

OŽILJAK U OBLIKU SREBRNOG DOLARA

Tova Salivan se priprema za bitku. Žuta gumena rukavica izviruje joj iz stražnjeg džepa kao perje kanarinca dok se saginje da proceni morskog neprijatelja.

Žvakaću gumu.

„Za ime sveta.“ Uudara drškom metle u ružičastu, lepljivu masu u kojoj se ocrtavaju otisci patika prekriveni prljavštinom.

Tova nikada nije razumela svrhu žvakaće gume. I zašto ljudima tako često ispada iz usta. Možda je neki *žvakač* pričao i ona mu je samo ispala iz usta, odnesena bujicom suvišnih reči.

Tova se saginje i pokušava noktom da ogrebe žvaku, ali lepljiva prokletinja neće da se odvoji od pločice. I sve to samo zato što je nekog mrzelo da napravi deset koraka do kante za smeće. Jednom, dok je njen Erik bio dečak, Tova ga je uhvatila kako lepi žvaku ispod trpezarijskog stola. To je bio poslednji put da mu je kupila žvaku, mada, kako je njen sin rastao, trošio je svoj džeparac na šta je hteo, i to nije bilo pod njenom kontrolom, kao i mnogo drugih stvari tokom njegovih tinejdžerskih godina.

Biće joj potrebno posebno oružje. Možda turpija. Ništa od pribora na njenim kolicima neće odlepiti tu prokletu žvaku s poda.

Dok se ispravlja, leđa joj pucketaju. Taj zvuk odjekuje praznim zakrivljenim hodnikom obasjanim mekom plavičastom svetlošću, kojim se Tova sada kreće ka ostavi s opremom. Naravno, niko joj ne bi zamerio kad bi samo preskočila tu žvaku i pravila se da ne postoji. S punih sedamdeset godina, niko od nje ne očekuje da detaljno očisti baš svaku mrljicu na podu. Ali, ako ništa drugo, moraće bar da pokuša.

Uostalom, čime drugim da se bavi!

TI ČEKOVI STOJE neotvoreni u staroj kutiji za cipele koju Tova drži na frižideru, dok se sredstva gomilaju na njenom bankovnom računu, koji ona nikad ne koristi.

Tova sada žurno hita ka ostavi s opremom, korakom dovoljno brzim po bilo čijim standardima, ali ipak zadivljujućim, ako se uzme u obzir da pripadaju jednoj sitnoj starici pogrbljenih leđa i ptičjih kostiju. Iznad njene glave, kišne kapi dobuju po svetlarniku, osvetljenom samo odsjajem sigurnosnog svetla sa starog trajektnog pristaništa pored akvarijuma. Srebrne kapljice kotrljaju se niz staklo kao da se utrkuju, svetlucajući poput satenskih tračica pod olovnim nebom. Svi kažu da je vreme jako loše za mesec jun. Tmurno vreme ne smeta Tovi, mada bi bilo lepo kad bi kiša prestala makar nakratko, da se osuši travnjak u njenom prednjem dvorištu. Kad je trava vlažna, kosilica joj stalno zapinje.

Oblikovan poput šuplje krofne, sa glavnim akvarijumom u središtu i manjim oko njega, ovaj kupolasti objekat nije posebno velik niti impozantan, što je možda prikladno za mesto kao što je Sovel Bej, koje, samo po sebi, niti je veliko niti impozantno. Od mesta gde je naišla na zalepljenu žvaku, Tova treba da pređe čitav prečnik okrugle zgrade da bi stigla do ostave s opremom. Njene bele patike škripe preko dela hodnika koji je već očistila, ostavljajući mutne tragove na sjajnim pločicama. Bez sumnje, moraće ponovo da ih očisti.

Zaustavlja se kod plitke niše u kojoj se nalazi bronzana statua morža u prirodnoj veličini. Glatke tačke na leđima i ćelavoj glavi statue, uglačane od decenija milovanja i pentranja dece, samo pojačavaju njegov realni izgled. Na Tovinoj polici na kaminu nalazi se uramljena Erikova fotografija kad mu je bilo jedanaest-dvanaest godina, na kojoj on sedi na leđima ove statute, široko se osmehujući, s rukom visoko podignutom, kao da baca laso. Mali morski kauboj.

Ta fotografija jedna je od poslednjih na kojima njen sin izgleda dečaćki i bezbrižno. Tova kod kuće čuva sve Erikove fotografije poređane hronološkim redosledom: predivan kolaž koji prikazuje njegovu transformaciju od bezube bebe do lepuškastog tinejdžera, skoro za glavu višeg od svog oca, kako pozira u jakni sa školskim grbom; kako

Izuzetno blistava stvorenja

stavlja cvetni ukras na ruku devojke s kojom ide na proslavu početka nove školske godine; kako sedi na improvizovanom postolju na stenovitim obalama duboko u zalivu Pjudžet, sa trofejom srednjoškolske regate podignutim visoko iznad glave. Tova u prolazu dodiruje hladnu morževu glavu, po ko zna koji put gušeći potrebu da se zapita kako bi njen Erik danas izgledao.

Nastavlja dalje niz slabo osvetljen hodnik i zatim se zaustavlja ispred akvarijuma sa plavoškrzim sunčanicama. „Dobro vam večer, malene.“

Sledeći su japanski rakovi. „Zdravo, lepoticе.“

„Kako ste danas?“ pita oštronose škarpine.

Vučje jegulje nisu po Tovinom ukusu, ali ona ih ipak pozdravlja klimnuvši glavom. Ne sme da bude nepristojna, uprkos tome što je one podsećaju na ona užasna stvorenja iz horor filmova koje je Vil, njen pokojni suprug, gledao usred noći kad nije mogao da spava od mučnine posle hemoterapije. Najveća vučja jegulja izviruje iz svoje steno-vite pećine, usta postavljenih u karakterističan izraz, s isturenom donjom vilicom. Oštri igličasti zubi štrče joj iz donje vilice. Blago rečeno, ta stvorenja su ružna. A opet, izgled može da zavara, zar ne? Tova se osmehuje vučjoj jegulji, mada zna da joj ona, s takvim licem, nikad ne bi mogla uzvratiti osmeh, sve i da hoće.

Sledeći eksponat je njen omiljeni. Tova se naginge ka staklu. „Pa, dragi gospodine, kako ste danas?“

Treba joj trenutak da ga pronade: iza stene izviruje tanka naranđasta linija. Vidljiva je, ali svakako ne namerno; ovo je kao greška u dečjoj igri žmurke – konjski rep neke devojčice kad slučajno izviri iza kauča, ili vrh čarape ispod kreveta.

„Danas ste nešto stidljiviji nego inače?“ Odmiče se od stakla i čeka; džinovska pacifička hobotnica ostaje nepomična. Tova zamišlja dnevnu posetu akvarijumu, ljude koji kuckaju prstima po staklu i zatim ljutito odlaze kad ne uspeju da ga ugledaju. Danas više niko nema strpljenja.

„Ne zameram vam. To skrovište iza stene deluje baš udobno.“ Naranđasti pipak se trza, ali telo hobotnice ipak ostaje skriveno iza stene.

* * *

ŽVAKA SE HRABRO odupire tovinjoj turpiji, ali na kraju ipak popušta i odlepljuje se s pločice. Tova je uzima u ruku i sa zadovoljstvom je baca u kantu za smeće.

Zatim briše pod. Još jednom.

Miris sirćeta i limuna podiže se s mokrih pločica i širi se vazduhom. Ovo sredstvo za čišćenje sto puta je bolje od onog groznog rastvora koji su joj dali kad je počela da radi; neko svetlozeleno đubre koje joj je štimalo nozdrve. Odmah se pobunila i zatražila od uprave da ga zamene. Prvo, od njega joj se vrtelo u glavi, i drugo, ali ne manje važno, ostavljalo je ružne tragove na podovima. I možda najgore od svega, mirisalo je na Vilovu bolničku sobu i njegovu bolest, mada je Tova taj deo prigovora zadržala za sebe.

Police u ostavi bile su pune tog zelenog smeća, ali je Teri, direktor akvarijuma, na kraju samo slegnuo ramenima i rekao joj da koristi koje god želi sredstvo, pod uslovom da ga sama donese. Naravno, Tova je pristala na to, i od tada svake noći donosi svoj kanister sirćeta i bocu eteričnog ulja limuna.

Sada sledi skupljanje smeća. Tova prazni kante u hodniku, i onu pored toaleta, zatim odlazi u kantu, čiji je radni pult uvek prepun mrvica. Spremanje ove prostorije nije njena obaveza, budući da se o njevoj čistoći brine profesionalna ekipa iz Elanda koja dolazi svake druge nedelje, ali Tova uvek prebriše prostor oko prastarog aparata za kafu i unutar mikrotalasne pećnice, ovog puta isprskane sosom od špageta. Danas, međutim, postoje veći problemi: prazna ambalaža od dostave ostavljena na podu. Čak tri kutije.

„Bože moj“, kaže ona, grdeći praznu sobu. Prvo žvaka, a sada još i ovo.

Ona podiže prazne kutije i ubacuje ih u kantu za smeće, koja je, čudno, pomerena za oko metar od svog uobičajenog mesta. Pošto je ispraznila kantu u svoju torbu za sakupljanje smeća, vraća je na njeno mesto.

Pored kante se nalazi stočić za ručavanje. Tova ispravlja stolice. I tada ugleda. Nešto. Ispod stola.

Braonkasto-narandžastu grudvu, gurnutu u ćošak. Nečiji džemper? Makenzijeva, ljubazna devojka koja radi na šalteru za prodaju karata, često ostavlja svoj džemper prebačen preko naslona stolice. Tova se saginja da ga dohvati i vrati u devojčin ormar. Ali onda se džemper pomerio.

Izuzetno blistava stvorenja

U stvari, pomerio se *pipak*.

„Za ime sveta!“

Oko hobotnice otvara se poput blende na kameri. Njegova zenica se širi, zatim se kapak sužava. Prekorno.

Tova zbunjeno trepće, pomislivši da nešto nije u redu s njenim očima. Kako džinovska pacifička hobotnica može da izađe iz akvarijuma?

Pipak se ponovo pomera. To stvorenje se zapetljalo među kablove. Koliko puta ih je i sama proklinjala? Od njih ne može pošteno da očisti podove.

„Zapetljao si se“, šapuće mu ona, na šta hobotnica podiže ogromnu mesnatu glavu, oslanjajući se na jedan od svojih dugačkih pipaka, oko kog je nekoliko puta obmotan kabl punjača za mobilni telefon. Kako se životinja pomeri, tako se kabl sve više zateže oko njegovog pipka. Ovo je Tovu podsetilo na igračku kojom se njen Erik igrao dok je bio mali – gumeni valjkić u koji gurneš kažiprst i ne možeš da ga izvučeš dok onaj ko ga drži ne pritisne gumu na drugom kraju.

Tova se pomera bliže, na šta hobotnica udara slobodnim pipkom po linoleumu, kao da želi da joj poruči: *Dalje od mene, gospođo*.

„U redu, u redu“, mrmlja ona dok se izvlači ispod stočića.

Tova se ispravlja, pritiska prekidač na zidu i prostoriju osvetljava neonska svetlost. Zatim ponovo počinje da se spušta, ovoga puta mnogo sporije. Ali onda joj, kao i obično, leđa pucketaju.

Na taj zvuk, hobotnica se ponovo trza i snažno odguruje jednu od stolica. Ona klizi preko sobe i odbija se od suprotnog zida.

Ispod stola, bistre oči stvorenja neobično svetlucaju.

Tova mu se odlučno primiće puzeći se na sve četiri, pokušavajući da smiri svoje drhtave ruke. Koliko li je puta prošla pored table ispod akvarijuma džinovske pacifičke hobotnice? Ako je pamćenje dobro služi, na njoj ne piše da su hobotnice opasne za ljude.

Sada se nalazi na samo pola metra od njega. Čini joj se kao da se skupio i da mu je koža bleđa. Imaju li hobotnice zube?

„Prijatelju moj“, nežno mu se obraća, „sada ću zavući ruku iza tebe i iščupaću taj glupi kabl iz zida.“ Gleda iza njega i ustanovljava koji je kabl izazvao problem. Nadomak je njene ruke.

Oko hobotnice pažljivo prati svaki njen pokret.

„Neću ti ništa, ne brini.“

Jedan od njegovih pipaka lupka po podu kao kad nervozna mačka maše repom.

U trenutku kad je izvukla kabl iz zida, hobotnica se naglo povlači unazad. Tova se takođe trza. Očekuje da stvorenje otpuzi prema vratima, ali umesto toga, ono se pomera ka njoj.

Kao riđa zmija, jedan od njegovih pipaka klizi ka njoj. Za nekoliko sekundi, obmotava se oko njene podlaktice, a zatim se spiralno uvija oko njenog lakta i bicepsa. Tova oseća kako joj njegove pijavke prijanjaju uz kožu. Refleksno pokušava da izvuče ruku, ali hobotnica pojačava stisak skoro do tačke neprijatnosti. Ipak, njegovo buljavno, sjajno oko nije preteće, već svetluca nestašno, kao oko razigranog deteta.

Prazne kutije za dostavu hrane. Pomerena kanta za smeće. Sada sve ima smisla.

Tada, u deliću sekunde, on je pušta. Tova zapanjeno gleda kako hobotnica odlazi iz kantine, puzeći na najdebljem delu svojih osam pipaka. Čini joj se da mu se plašt vuče za njim i da izgleda još bleđe; očigledno se kreće s naporom. Ona hita za njim, ali kada stigne do hodnika, njega nema na vidiku.

Tova prelazi rukom preko lica. Gubi razum. Da, to je to. Tako počinje, zar ne? Halucinacijama o odbegloj hobotnici?

Pre mnogo godina, gledala je kako se lagano gasi um njene majke. Sve je počelo povremenim zaboravljanjem imena i datuma, a završilo se potpunom demencijom i smrću. Ali Tova ne zaboravlja brojeve telefona niti ima problem da se priseti nekog imena. Gleda u svoju ruku i na njoj primećuje sitne kružice. Tragove pijavki hobotnice.

Zbunjena, Tova završava večernje zadatke i obavlja svoj uobičajeni poslednji obilazak zgrade kako bi poželela laku noć svim stanovnicima akvarijuma.

Laku noć, sunčаницe, jegulje, japanske krabe, oštronose škarpine. Laku noć anemone, morski konjići i zvezde.

Skreće u drugi hodnik. *Laku noć, tune, iverci i raže. Laku noć, meduze, vlasulje i morski krastavci. Laku noć i vama, jadne ajkule.* Tovi je oduvek bilo žao tih sirotih stvorenja koja ne smeju da prestanu da

se kreću. Mora da je užasno naporno kad morate stalno da plivate iz straha da ne prestanete da dišete.

Evo i džinovske hobotnice, ponovo je skrivena iza svoje stene. Izviruje joj deo pipka. Njena narandžasta boja sada je nešto intenzivnija nego dok je boravila u kantini, ali i dalje je bleđa nego obično. Pa, možda joj tako i treba. Trebalo je da ostane na svom mestu. Kako je, zaboga, uopšte uspela da izađe? Tova gleda kroz vodu, pretražujući pogledom dno akvarijuma i deo ispod rama, ali ne primećuje ništa neobično.

„Nevaljala hobotnica“, kaže joj ona, ljutito odmahujući glavom. Još nekoliko trenutaka stoji ispred stakla, a zatim odlazi kući.

TOVIN ŽUTI KARAVAN cvrkuće i trepće bočnim svetlima dok ona pritiska dugme na sigurnosnom ključu, na šta se još nije navikla. Njene prijateljice, grupa žena koja zajedno ruča, i koje sebe od milja nazivaju „Pletilje-pametnice“, ubedile su je da joj je potreban novi automobil pošto se zaposlila u akvarijumu. Nije bezbedno da se noću vozi u starom automobilu, rekle su joj. I posle su je nedeljama gnjavile oko toga.

Ponekad je naprosto jednostavnije popustiti.

Pošto je, kao i obično, ubacila svoj kanister sirćeta i bocu limunovog ulja u prtljažnik jer, iako joj je Teri toliko puta rekao da slobodno može da ih odloži u ostavi akvarijuma, nikad se ne zna kad joj može zatrebati malo limuna i sirćeta, ona baca pogled na pristanište. Prazno je u ovo kasno doba, čak i noćni ribari odavno su otišli. Staro trajektno pristanište stoji naspram akvarijuma kao neka prastara zarđala mašina. Istrošeni drveni stubovi prekriveni su dagnjama. Za vreme plime, na te školjke nahvataju se pramenovi morske trave, koji se za vreme oseke osuše i pretvaraju u ružni zeleno-crni talog.

Tova korača preko trošnih drvenih dasaka. Kao i uvek, stari kiosk za prodaju karata udaljen je tačno trideset i osam koraka od mesta gde je parkirala svoj automobil.

Još jednom gleda oko sebe ne bi li ugledala nekoga ko se zadržao u dugim senkama. Zatim postavlja dlan na stakleni prozor kioska, čija dijagonalna pukotina izgleda kao ožiljak preko nečijeg obraza.

Onda odlazi do kraja mola gde se nalazi njena klupa. Klizava je od morskih kapljica i prekrivena izmetom galebova. Dok seda, Tova podiže rukav i gleda u čudne okrugle tragove na svojoj koži, uprkos tome što se pomalo nadala da ih više neće biti. Ali oni su tu. Prelazi prstom preko najvećeg kružića na unutrašnjem delu ručnog zgloba. Otprilike je veličine srebrnog dolara. Koliko dugo će ostati tu? Hoće li joj se pojaviti modrica?

Modrica već počinje da izbija i okrugli trag poprima boju crvenog vina, poput krvnog podliva. Možda će joj zauvek ostati. Ožiljak veličine srebrnog dolara.

Magla se podigla. Vetar ju je odvojio od površine vode i oterao ka unutrašnjosti, prema brdima. Na južnom delu luke stoji usidren teretni brod. Od težine kontejnera naslaganih kao dečje kockice na palubi, trup broda je potonuo do same ograde. Mesečina se presijava preko vode, poput hiljadu sveća koje plutaju na njenoj površini. Tova zatvara oči i zamišlja *njega* ispod površine vode kako drži te sveće za nju. Erika. Svog sina jedinca.

1300. dan mog zatočeništva

RAKOVI, ŠKOLJKE, ŠKAMPI, MORSKI ČEŠLJEVI, kamenice, riba i riblja ikra. Kako piše na pločici pored mog akvarijuma, time treba da se hrane džinovske pacifičke hobotnice.

More je nepresušan i besplatan izvor hrane. Beskrajni švedski sto. A čime mene ovde hrane?

Daju mi seckanu skušu, iverak i, najčešće, haringu. Haringa, haringa, i opet haringa. Ta mala gnusna stvorenja. Odvratne, sluzave ribice. Siguran sam da me tako obilato zasipaju njima zato što su veoma jeftine. Ajkule u glavnom akvarijumu nagrađuju svežom škarpinom za njihovu tupavost, a meni daju užasnu odmrznutu haringu. Ponekad čak i delimično smrznutu. Zato ponekad, kad se zaželim ukusa sveže ostrige i žudim da osetim kako moj oštri „kljun“ drobi rakove u njihovoj ljusci, kada poželim čvrsto i sočno meso morskog krastavca, tada moram da preuzmem stvari u svoje ruke, pardon, pipke.

Kada žele da me privole da sarađujem s veterinarskim timom ili kad hoće da me podmite da učestvujem u nekoj od njihovih igara, čuvari mi ponekad ubace i poneki tužni komadić školjke. S vremena vreme, Teri me počasti dagnjama, i to bez posebnog razloga.

Naravno, često sam probao rakove, školjke, škampe, srčanke i morske puževe. Jednostavno moram da preuzmem inicijativu i nabavim ih posle radnog vremena. Riblja ikra je savršen međuobrok, ne samo zbog gastronomskog užitka već i zbog nutritivne vrednosti.

Mogao bih da napravim i treći spisak hrane za koju se ljudi otimaju, a koju većina nas inteligentnih bića smatra potpuno nejestivom. Na primer: sve iz onog automata u hodniku.

Ali večeras me je privukao drugačiji miris. Nešto slano, slatko i ukusno. Našao sam njegov izvor u kanti za smeće, u tankoj beloj kutiji.

Šta god da je to bilo, bilo je ukusno. Ali, da nisam imao sreće, to je mogla biti i moja propast. Verovatno bih uginuo zapetljan među onim kablovima.

Žena koja čisti zgradu. Ona me je spasla.

LAŽNI KOLAČIĆI

Nekad nas je bilo sedam Pletilja. Sada nas je ostalo samo četiri. Na svakih nekoliko godina ostane po jedno novo prazno mesto za našim stolom.

„Bože blagi, Tova!“ Meri En Mineti spušta čajnik na trpezarijski sto, zureći u Tovinu ruku. Čajnik je umotan u žuto heklano „odelce“, koje je neka od žena jednom naheklala u vreme dok su Pletilje-pametnice samo to i činile tokom svojih nedeljnih okupljanja. Odelce se slaže sa žutom svetlucavom ukosnicom kojom je Meri En ukrotila svoje riđe uvojke.

Dženis Kim gleda u Tovinu ruku dok sipa čaj u šolju. „Možda je u pitanju neka alergija?“ Oblak pare zamagljuje njene okrugle naočare, te ih ona skida i briše o rub svoje majice, za koju Tova pretpostavlja da pripada Dženisinom sinu, Timotiju, jer je bar tri broja veća i ukrašena

je logom korejskog tržnog centra u Sijetlu, u kojem je Timoti pre nekoliko godina otvorio restoran.

„Misliš na ove kružice?“, kaže joj Tova i spušta rukav svog džempera. „Ma, nije to ništa.“

„Trebalo bi da odeš kod lekara“, nadovezuje se Barb Vanderhof i ubacuje treću kocku šećera u svoj čaj. Njena kratka seda kosa začelšana je unazad, s izvučenim geliranim „šiljcima“, što joj je omiljena frizura u poslednje vreme. Kada se prvi put pojavila s ovim izgledom, našalila se na svoj račun rekavši da je sasvim prikladno da Barb nosi šiljke*, čime je izazvala salvu smeha kod svojih prijateljica. Od tada, Tova često zamišlja kako dodiruje vrhove ukrućenih šiljaka na njenoj glavi. Hoće li je bocnuti kao neki od morskih ježeva u akvarijumu, ili će se urušiti pod njenim dodirrom?

„Lepo vam kažem da nije ništa“, ponavlja Tova i oseća kako vrhovi ušiju počinju da joj gore.

„Nemoj da se šališ s tim stvarima“, nastavlja Barb posle gutljaja čaja. „Moja Endi je prošlog Uskrsa došla kući s nekim osipom. Doduše, ja ga nisam videla – bio je na intimnom mestu, ako razumete šta hoću da kažem, ali, znate, nije bila vrsta osipa koja nastaje zbog nedoličnog ponašanja. Samo običan osip. U svakom slučaju, rekla sam joj da treba da poseti mog dermatologa. On je stvarno divan čovek. Ali moja Endi je tvrdoglava kao mazga i taj osip se s vremenom raširio...“

Dženis je prekida. „Tova, želiš li da ti Piter preporuči nekog dobrog lekara?“ Njen suprug, doktor Piter Kim, oдавно je u penziji, ali još ima dobre veze u svetu medicine.

„Kažem vam da mi nije potreban lekar“, kaže Tova, stidljivo se osmejući. „Imala sam malu nezgodu na poslu.“

„Na poslu!“

„Nezgodu!“

„Šta ti se desilo?“

Tova duboko uzdiše. Još oseća hobotničnin pipak obmotan oko svoje ruke. Okrugli tragovi jesu izbledeli preko noći, ali ipak su ostali dovoljno vidljivi. Tova ponovo spušta rukav džempera.

* Aluzija na njeno ime Barb, koje istovremeno znači i bodlja, trn, šiljak. (Prim. prev.)

Da li da im kaže istinu?

„Nezgoda sa sredstvom za čišćenje“, izgovara ona posle nekoliko trenutaka tišine.

Tri para očiju sumnjičavo je gledaju.

Meri En briše kuhinjskom krpom neko zamišljeno mesto na stolu. „Taj tvoj posao, Tova... Znaš, nije uopšte zdrav. Kad sam poslednji put bila u akvarijumu, malo je falilo da se isповraćam od onog odvratnog mirisa. Kako ga ti podnosiš?“

Tova uzima čokoladni kolačić s poslužavnika, koji je Meri En ranije postavila na sto. Ona uvek zagreje te kolačiće u pećnici pre nego što ostale žene stignu. Ne možete pijuckati čaj bez dobrih domaćih kolačića, često bi im govorila, mada sve vrlo dobro znaju da ih ona kupuje u obližnjoj prodavnici.

„Ta rupa uvek bazdi“, kaže Dženis. „Ali, stvarno, Tova, da li je tebi tamo dobro? Mislim, fizički rad u tvojim godinama nikome ne prija. Zašto moraš da radiš?“

Barb prekršta ruke. „Posle Rikove smrti, i ja sam neko vreme radila u *Svetoj Ani*. Da mi prođe vreme. Tražili su da vodim računa o svemu.“

„Slagala si dokumenta“, promrmljala je Meri En. „Eto čime si se bavila. Nisi radila ništa teško.“

„I napustila si posao zato što *oni* nisu mogli da održavaju red onako kako je *tebi* odgovaralo“, oporo je dodala Dženis. „Poenta je u tome da nisi klečeći brisala podove.“

Meri En se naginje ka stolu. „Tova, nadam se da i sama to znaš, ako ti je potrebna pomoć...“

„Pomoć?“

„Da, *pomoć*, dobro si me čula. Ne znam da li te je Vil finansijski obezbedio.“

Tova se ukočila. „Hvala ti lepo, ali nije mi potrebna takva vrsta pomoći.“

„U redu, sada nije, ali ako ti ikad bude potrebna...“, nastavlja Meri En stegnutih usana.

„Nije mi potrebna“, tiho joj odgovara Tova. I nije je slagala. Na bankovnom računu ima sasvim dovoljno novca da njime može višestruko da pokrije svoje skromne potrebe. Nije joj potrebna ničija milostinja,

pa ni od Meri En. Osim toga, kako su uopšte došle na tu temu, i to zbog nekoliko kružnih tragova na njenoj ruci?

Pošto je ustala od stola, Tova spušta svoju šolju na sto i naslanja se na kuhinjski element. Prozor iznad sudopere gleda na Meri Eninu baštu u kojoj raskošni grmovi rododendrona kunjaju pod tmurnim nebom. Nežni tamnoružičasti cvetovi plašljivo trepere na prohladnom povetarcu i Tova pomišlja kako bi bilo lepo da može da ih vrati u stadijum pupoljka. Vreme je neobjašnjivo sveže za polovinu juna. Ove godine, leto nikako da stigne.

Meri En je na svojoj prozorskoj dasci poslagala sijaset religioznih figurica: staklene anđelčice bucmastih lica, raznobojne sveće, sjajne srebrne krstove različitih veličina, poređane kao vojnici. Sigurno ih glanca svaki dan kad se ovako sijaju.

Dženis joj spušta ruku na rame. „Tova? Zemlja zove Tovu?“

Tova ne može da spreči osmeh. Sudeći po intonaciji njenog glasa, Tova zaključuje da Dženis ponovo gleda one glupe serije.

„Molim te, nemoj da se ljutiš. Meri En nije mislila ništa loše. Samo smo zabrinute za tebe.“

„Hvala ti, ali dobro sam.“ Tova tapše Dženis po ruci.

Dženis podiže svoju uredno oblikovanu obrvu, usmeravajući Tovu nazad prema stolu. Jasno je da Dženis shvata koliko Tova želi da promeni temu razgovora i zato je skreće na bezbedan teren.

„Pa, Barb, šta ima novo kod tvojih devojaka?“

„Nisam vam pričala?“ poludramatično izgovara ona uz dubok uzdah. Barb ne treba dvaput pitati da počne da razglaba o životima svojih kćerki i unučadi. „Endi je trebalo da dovede devojčice za letnji raspust. Ali nešto je *zapelo* u njihovim planovima. Tačno tako je rekla: *zapelo*.“

Dženis briše stakla svojih naočara jednim od Meri Eninih vezenih ubrusa. „Ma, šta kažeš, Barb! Nije valjda?“

„Nisu bile od prošlog Dana zahvalnosti! Ona i Mark su odveli decu u *Las Vegas* za Božić. Svašta! Ko još provodi božićne praznike u *Las Vegasu*?“ Barb poslednje dve reči posebno naglašava i izgovara ih s jednako prezira kao da je izgovorila *pokvareno mleko*.

Dženis i Meri En odmahuju glavom, dok Tova uzima još jedan kolačić s poslužavnika. Sve tri žene klimaju glavom dok Barb započinje